

פרי קודש היולאים

לעילוי נשמת
הרה"ח משה
ב"ר יצחק יעקב ז"ל
ווייס הי"ד
נעקד"ה ט"ו אדר תש"ד
תנצב"ה

פר' שמיני (פרה) תשפ"ב

בס"ד, גליון מס' 5

מתורתו ומורשתו של רבינו הגה"ק הילל זצ"ל
אברק"ק סאסרעגען זי"ע

פר' שמיני

חטא נדב ואביהוא שלא נזהרו מלשה"ר

וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ד' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמְתוּ לִפְנֵי ד'

(ויקרא י"ב)

ל"ב) "שפה יהי' לפיו סביב" הרומז לשמר פיו ולשונו.

ואילו היו לנדב ואביהו מעיל היו מהרהרים בתשובה על לשה"ר שאמרו "אימתי ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה ננהיג את הדור" (סנהדרין נ"ב ע"א), ומכיון שהיו מחוסרים מעיל לא שבו בתשובה על לשה"ר זה ולכן מתו.

וזהו שאמרו שמתו מפני שהיו מחוסרי מעיל, אין הכוונה שאכן הי' עליהם ללבוש מעיל שהרי אסור לכהן הדיוט ללבוש יותר מד' בגדים וכדהקשה הרא"ש, אלא דמכיון שלא הי' להם מעיל וממילא לא העלו על דעתם לשוב בתשובה על לשה"ר שלהם, לכן נכשלו ולא נתכפר להם הלשה"ר. (ח"א עמ' שי"ט)

איתא במדרש (ויקרא רבה כ' ט') "בשביל ארבעה דברים מתו וכו' ועל ידי שהיו מחוסרי בגדים וכו' ומה היו חסרין מעיל וכו'".

הקשה הרא"ש (שו"ת הרא"ש כלל י"ג סי' כ"א ד"ה ומה ששאלת) הלא הם היו כהנים הדיוטות ומעיל הוא מבגדי כהן גדול, והאיך אפשר לומר שהיו מחוסרי מעיל. עיי"ש מה שתי'.

ונראה לתרץ, דהנה אמרו חז"ל (ערכין ט"ז ע"א) למה נסמכה פרשת בגדי כהונה לפרשת קרבנות לומר לך מה קרבנות מכפרין אף בגדי כהונה מכפרין וכו', מעיל מכפר על לשון הרע - אמר הקב"ה יבא דבר שבקול ויכפר על מעשה הקול", והיינו שהכהן הגדול בעת שהלביש הבגדים הי' מהרהר בתשובה על אותו העון. ובמעיל נאמר (שמות כ"ה

לפר' פרה

קיום המצוות באמונה כחוק ובאהבה מתוך הבנת טעמי'

זאת חקת התורה אשר צוה ד' לאמר וגו'

(במדבר י"ט ב')

אולם השטן רוצה להדיח ישראל מקיום המצוות לכן דוחק בהם לרצות לקיים את המצוות רק מתוך הבנת הטעם ולא כחוק, כי אז יהי' נקל להעבירם מקיום המצוות, בטענה שמצוה זו כבר אינה שייכת אצלו או שנשתנו הזמנים וכדו'. וזהו שרמזו כאן "לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל" בטענה של "מה טעם יש בה", כי צריך לקיים את המצווה רק בהבנת טעמי המצוות.

ולכן אמר "זאת חקת התורה" שאת כל מצוות התורה יש לקיים כחוקה, "אשר צוה ד'" ולא מצד הבנת הטעם, "ויקחו אליך פרה אדומה" שיקיימו כל המצוות כמו חוק וכמו בפרה אדומה שלא גילה לנו השי"ת את טעמה. (ח"ב עמ' ע')

פי' רש"י, "לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה לפיכך כתב בה חקה גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה".

הקשו המפרשים למה אמר הכתוב "זאת חוקת התורה" ולא "זאת חוקת הפרה".

ונראה לתרץ, דהנה ידוע שלכל מצוות התורה ישנם טעמים וביאורים, ואף שיש עלינו ללמוד ולדעת את טעמי המצוות, מ"מ עלינו להסכים ולקיים את המצוות רק כי כך צוה השי"ת וכמו החוקים שאין לנו בהם טעם והבנה, ורק אח"כ יש לו ללמוד להבין טעמי המצוות.

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..." (שם בהקדמה)

"וזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר בשבילי איזה דבר בכל שבוע..." (קודש היולאים ח"א עמ' ז')

”שלושים יום קודם החג”

ע”י הבדיקה מוכח שרצונו שיבטל החמץ

אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר

(פסחים ב' ע"א)

דברים (ז"ל התוס' בסוה"ד "גם יש דברים דאפילו גילוי מילתא לא בעי כגון ההיא דהכותב כל נכסיו לאחרים ושמע שיש לו בן שהמתנה בטלה וכן הכותב כל נכסיו לאשתו לא עשאה אלא אפוטרופא לפי שאנו אומדין שלכך היה בדעתו וכמו כן אנן סהדי דלא זבן אלא אדעתא למיסק לארעא דישראל").

ולפי זה אתי שפיר דמכיון שטרח ופעל לבער את החמץ הרי דאפי' דהוי דברים שבלב אין לך אומדנא דמוכח גדול מזה דליהוי כעפרא דארעא ומהני ביטול בלב.

נמצא לפי זה דבכדי שהביטול בלב יועיל צריך בדיקת חמץ לחפשו בחורים וסדקים ע"מ לבערו, ובזה יש אומדנא שיועיל לביטול בלב ולא יעבור על בל יראה ובל ימצא, ואתי שפיר מה שכתב רש"י דהבדיקה היא כדי שלא יעבור בבל יראה, כי לולי הבדיקה לא מהני הביטול בלב. (ח"ד עמ' ר"פ)

פי' רש"י (ד"ה בודקין) דטעם הבדיקה היא כדי שלא יעבור עליו בכל יראה ובבל ימצא. והקשו התוס' (ד"ה אור) כיון דצריך ביטול כדאמר בגמ' (לקמן ר' ע"ב) הבודק צריך שיבטל ומדאורייתא בביטול בעלמא סגי אמאי הצריכו חכמים בדיקה כלל, ועל כן פי' התוס' דטעם הבדיקה כדי שלא יבוא לאכלו, עיי"ש.

ונראה לתרץ את שיטת רש"י בהקדם קושית הר"ן (דף א' ע"א מדפי הר"ן) דממתני' (לקמן מ"ט ע"א) "ההולך לשחוט את פסחו וכו' ונזכר שיש לו חמץ בתוך ביתו אם יכול לחזור ולבער ולחזור למצותו יחזור ויבער ואם לאו מבטלו בלבו וכו'", משמע דביטול מהני בלב, איך ביטול בלב מהני הרי הוי דברים שבלב ודברים שבלב אינם דברים.

ונראה לתרץ, דהנה בגמ' קידושין (מ"ט ע"ב) בתוס' ד"ה דברים מבואר דהיכא שיש אומדנא דמוכח הרי שאפילו דברים שבלב הוי

בתחילת חודש אדר לקראת יום היארצייט של רבינו הגה"ק זצ"ל,
נערך על ידי קבוצה מצאצאיו, מסע לציון הקדוש שבעיר רגין - רומניה.
בעז"ה בגליונות הקרובים נקוה להביא כאן תקציר "יומן מסע".

בינתיים מצ"ב תמונות: פנים האוהל על ציונו הק', ציון אשתו הרבנית מרת שרה פעסיל וסעודת ההילולא שהתקיים שם.

לקבלת הגליון בעז"ה מידי שבוע, וכן לקבלת גליונות קודמים

נא לשלוח בקשה לכתובת: Kodesh.Hillim@gmail.com

כמו"כ כל מי שיכול להעשיר ברעיונות ומאמרים וכדו' למטרות הגליון נא לשלוח לכתובת הנ"ל.